

Ф. Х. Эшибая.

Аҧсаб шҭу
аҭснҭ ашҭолбуа рзҭ.

СБОРНИКЪ АРИѲМЕТИЧЕСКИХЪ ЗАДАЧЪ

ДЛЯ

АБХАЗСКИХЪ НАЧАЛЬНЫХЪ УЧИЛИЩЪ.

Изданіе Управленія Кавказскаго Учебнаго Округа.

2-ое изданіе.

Баръ—Тифлисъ.

Типографія канцеляріи Намѣстника Его Императорскаго Величества на Кавказѣ.

1911.

Ф. Х. Эшибая.

А н а с а б ш ч у

а ц с н ъ а ш к о л џ у а р з ъ .

СБОРНИКЪ АРИΘМЕТИЧЕСКИХЪ ЗАДАЧЪ

ДЛЯ

АБХАЗСКИХЪ НАЧАЛЬНЫХЪ УЧИЛИЩЪ.

Изданіе Управленія Кавказскаго Учебнаго Округа.

2-ое изданіе.

Б а р ъ — Т и ф л и с ъ .

Типографія канцеляріи Намѣстника Его Императорскаго Величества на Кавказѣ.

1911.

Печатано по распоряженію Попечителя Кавказскаго Учебнаго
Округа.

Предисловіе къ 1-му изданію 1907 года.

Первая мысль составить на абхазскомъ языкѣ задачникъ для первыхъ отдѣленій начальныхъ училищъ въ Абхазіи принадлежитъ бывшему попечителю Кавказскаго учебнаго округа М. Р. Завадскому, который въ 1906 г. предложилъ вызваннымъ по дѣламъ службы въ Тифлисѣ инспектору народныхъ училищъ А. Измайлову подобрать русскія задачи, а смотрителю Лыхненскаго 2-класснаго училища Θ. Эшибая перевести ихъ на абхазскій языкъ. Такъ какъ предполагалось въ то же лѣто и напечатать задачи, то пришлось для ускоренія дѣла остановиться на какомъ либо задачникѣ и изъ него выбирать задачи. Выборъ палъ на задачникъ Лубенца, какъ болѣе разнообразный по содержанію задачъ и по примѣняемости въ нихъ ариѳметическихъ дѣйствій. Нѣкоторыя изъ задачъ были переведены цѣликомъ, какъ онѣ напечатаны въ задачникѣ Лубенца, въ другихъ задачахъ замѣнены названія предметовъ другими или даже измѣнены и смысловыя условія задачъ примѣнительно къ быту абхазской жизни и, наконецъ, для пополненія отдѣловъ вставлены кое-гдѣ и свои задачи.

Въ августѣ 1906 г. задачникъ былъ представленъ для напечатанія, но въ этомъ году не былъ напечатанъ. А такъ какъ во время рождественскихъ каникулъ предполагалось собрать при Сухумскомъ епархіальномъ училищномъ совѣтѣ комиссію изъ абхазцевъ, хорошо знающихъ абхазскій языкъ, для просмотра всѣхъ перево-

довъ на абхазскій языкъ, то я просилъ канцелярію округа возвратить и переведенныя г. Эшибая задачи для просмотра въ комиссіи. Задачи были просмотрѣны и переводъ былъ одобренъ къ напечатанію. Рѣшено было напечатать только абхазскій текстъ, а для желающихъ справиться съ русскимъ текстомъ указаны подѣ каждымъ номеромъ задачи номера соотвѣтствующихъ задачъ по задачнику Лубенца, годъ первый, изд. 16-е, 1901 г.

Предисловіе ко 2-му изданію 1911 года.

Задачникъ, напечатанный въ 1200 экземплярахъ 1-мъ изданіемъ, къ 1910 году весь разошелся. За время примѣненія его въ начальныхъ абхазскихъ какъ Министерскихъ, такъ и церковно-приходскихъ школахъ, гдѣ онъ служитъ пособіемъ на первыхъ ступеняхъ обученія, когда преподаваніе происходитъ на материнскомъ языкѣ, со стороны преподающихъ не сдѣлано какихъ либо замѣчаній, а потому 2-ое изданіе выпускается безъ всякихъ измѣненій и дополненій.

1. Ваниа іман шқук асәхағауа зһүз, 2—шқук сәха зһүмүз.
1. Зегі зақа шқу імоузі Ваниа?
2. Аеша аеша ілүтеит аңһаза 2 цак, аһһах дүрәһ 2.
2. Зегі зақа цә лоузі аеша?
3. Аб імоуп фәа аңһаца, хөк аңаца. Зақаф хшара
3. імада аб?
4. Цшүмак імоуп 4 уасе ғуацакві 2 уаса шкуакуакві.
5. Зегі зақа уаса імоузе іара?
5. Цкунак аһағән дүцуп 3 уасакві 4 цмакві. Зегі зақа
7. рахү іхчуазі іара?
6. Ааңунрак абанчағән іеіхарһаит 3 цак, аһагі убасқак.
6. Зегі зақа цләіеіхарһазе?
7. Нхаөк азлагарах ігүеит 4 аацак ацбуреі, агі анхаф—
8. 3. Зақа ааца інаргазе рөцағн?
8. Цкунак ағуағән іаніцеит 5 цуағуасзақ, дүрәһ іаніцеит
9. 3 цуағуасзақ. Зегі зақа цуағуасзақ аніцазе ачкун ағуағән?
9. 2 цмакн зақа шапн рүмоузе? 4 кутк? 2 чөк?
10.
10. Аңшума цһүс ілүман 5 кутккві 3 қүзкві. Зегі зақа
11. цсаа лүмазе аңшума цһүс?
11. Цкунак іхчуоит 5 чөк, агі 4. Зегі зақа чө ірхчуазе
13. рөцағн?
12. Азн іхүн ағуача дүбуа 3, ахучғуа 6. Зегі зақа ғуача
15. азн іхүзе?
13. Зақа наца рүмоузе 2 напк?
18.
14. Аңсуа ізеит 6 цмакн, агүруа—4. Зақа цма рзеізе
рөцағн?

15. Петіа іман 8 каканк, дүрөай ірзеіт 2. Зегі зақа ка-
кан імоузе Петіа?

2+2=	8+2=	7+2=	2+7=	2+2=	2+2=
3+4=	4+3=	4+2=	2+4=	3+3=	3+3=
2+5=	5+2=	8+2=	2+8=	4+4=	4+4=
7+1=	1+7=	6+3=	3+6=	5+5=	5+5=
2+6=	6+2=	5+4=	4+5=	3+2=	3+2=
5+2=	2+5=	7+3=	3+7=	4+3=	5+2=
5+3=	3+5=	6+4=	4+6=	5+4=	7+2=
8+1=	1+8=	9+1=	1+9=	6+4=	2+7=

16. Чунак іртеіт аҗаад бѣцѣуа 2, агігі убасқак, да-
23. җаҗгү—1. Зақа җаад бѣцѣ роузе рүхөкгү?

17. Цѣнск ілѣіт 3 кутк, қүзк, 2 җуачак. Зақа цсаа
24. лѣізе убрі?

18. Коліа знү 2 аҗак іаніцеіт, айҗах даҗа убасқак, ацү-
25. хуҗан—3 аҗак. Зегі зақа җа аніцазе Коліа?

19. Чунак ізҗабак іҗоуп аһауа 6, агі—2, дүрөай 2
30. ізнапк іакгүп. Зегі зақа һа імоузе ачкун?

20. Сара сбаһча іҗагүлоуп аца цлауа 4, аҗауагі—убас-
31. қак, аһа цлауагі—2. Зегі зақа цла җагүлоузе абаһча?

21. Чунак іхчуан цѣѣк рүҗмауа: аҗү ічнү 3, агі ічнү
33. 2, ахө ічнү 4, аҗѣө ічнү акү. Зегі зақа йма дүцзе ач-
кун?

22. Чунак іфеіт анашауа 2, іаһша ілгізеіт 4, іара ізүн-
36. хеіт іаһша ілгіҗаз ақара. Зақа һаһа імазі ачкун?

23. Ваніа іман аҗауа 4, Коліа—5, Петіа—акү. Зақа
цһа рүмазі урз?

$2+1+1=$	$5+1+1=$	$6+1+3=$	$3+2+5=$
$3+1+1=$	$4+2+1=$	$6+2+2=$	$4+2+3=$
$2+2+2=$	$3+1+1=$	$5+3+2=$	$2+6+2=$
$2+1+2=$	$4+3+2=$	$6+2+1=$	$7+1+2=$
$3+2+1=$	$4+2+3=$	$4+3+3=$	$4+2+4=$
$2+3+1=$	$8+1+1=$	$2+6+1=$	$2+5+2=$
$1+4+1=$	$7+1+2=$	$2+3+4=$	$3+5+1=$

$2+3+2+3$	$1+2+3+4=$
$4+2+1+3$	$4+3+2+1=$
$3+3+3+1$	$2+2+2+2=$
$2+2+2+4$	$3+3+1+2=$
$3+3+1+3$	$1+4+2+2=$

24. Злагарак ақуң ғнак ірлагейт 2 аайақ ашғла, аухагі
41. 2 аайақ рғла еіһанғ. Зегі заға аайа ашғла рлагазе?

25. Ачкун ізнапғк іакүүп 3 ұак, агі акала еіһанғ. Зегі
42. заға ұа ікүүзе ачкун?

26. Нхаѳк адђанах ігеіт 2 аайақ ашғла, даға нхаѳк 3
43. аайақ рғла еіһанғ. Зегі заға аайа шғла ргазе рѳйағі?

27. Чкунак імоуп ѳ жаад бђіцк, агі ачкун 3 бђіцк рғла
44. деіһауп. Заға жаад бђвц рғмоузі рѳйағі?

28. Амт іамоуп 6 шапғк, адађачіа 4 шапғк рғла еіһауп.
49. Заға шапғ амоузі адађачіа?

$5=3+2,$	$10=7+3,$	$8=2+3+3,$	$3+3=6,$	$2+2=4,$
$10=5+?,$	$9=5+?,$	$7=2+2+?,$	$?+4=8,$	$3+?=6,$
$7=5+?,$	$8=5+?,$	$6=1+2+?,$	$?+5=10,$	$3+?=9,$
$8=3+?,$	$7=5+?,$	$9=3+3+?,$	$?+2=8,$	$4+?=10,$
$10=2+?,$	$6=3+?,$	$9=2+5+?,$	$?+7=10,$	$5+?=9,$
$9=6+?,$	$7=4+?,$	$8=4+1+?,$	$?+2=9,$	$1+?=5,$
$7=2+?,$	$8=5+?,$	$7=3+2+?,$	$?+6=10,$	$6+?=9,$
$8=4+?,$	$9=7+?,$	$8=2+4+?,$	$?+5=8,$	$7+?=10,$
$4=1+?,$	$10=2+?,$	$6=3+2+?,$	$?+1=9,$	$4+?=6,$
$9=4+?,$	$10=7+?,$	$5=1+2+?,$	$?+4=9,$	$8+?=10.$

А ц х р а — В ы ч и т а н і е .

1—1=	5—1=	6—6=	8—1=	9— 1=	10— 1=
2—1=	5—2=	7—1=	8—2=	9— 2=	10— 2=
2—2=	5—3=	7—2=	8—3=	9— 3=	10— 3=
3—1=	5—4=	7—3=	8—4=	9— 4=	10— 4=
3—2=	5—5=	7—4=	8—5=	9— 5=	10— 5=
3—3=	6—1=	7—5=	8—6=	9— 6=	10— 6=
4—1=	6—2=	7—6=	8—7=	9— 7=	10— 7=
4—2=	6—3=	7—7=	8—8=	9— 8=	10— 8=
4—3=	6—4=	6—6=	7—3=	9— 9=	10— 9=
4—4=	6—5=	6—5=	6—3=	10—10=	10—10=

29. Абаһча іџагҫлан 5 цлакҫ, 2 цлакҫ цҫрҫаит. Заҫа цла
51. нхазі абаһча аѣҫ?

30. Ваніеі Мішеі 6 уасак ірҫҫҫн. Ваніа іуасаҫуа аоҫҫҫа
53. іанкаіца, Міша ізҫҫҫеіт 2 уасак. Заҫа уаса імоузі Ваніа?

31. дҫк аѣҫ іһуан жҫві уасеі зегі 8; 2 жҫҫн, агірҫ уаса-
56. ҫуан. Заҫа уаса һуазі адаѣҫ?

32. 'Аеһа іхҫҫҫоіт 9 шҫуса, аеһһа 3 шҫуса рҫла деітҫҫҫн.
57. Заҫа шҫуса лхҫҫҫуазі аеһһа?

33. Сара ісхҫҫіт хҫҫҫазаҫак, 5 ацҫазаҫ 10 қалоіт. Хҫҫҫе-
58. заҫа ісхҫҫзе?

34. Ахҫа 10 уасак іман, 4 іџеіт. Заҫа уаса ізҫҫҫхазі
60. ахҫа?

35. Аолҫр 10 веҫраҫ азҫ іџан; 4 веҫраҫ ҫҫрҫхт. Заҫа веҫ-
65. ра азҫ ҫахазі аолҫр?

36. Аҫҫҫҫҫа цҫҫҫс ілҫҫҫан 10 қҫзҫҫі 6 ҫуаҫаҫҫҫі. Заҫа рҫла
66. еіһаузі ақҫзҫҫуа?

37. Аолҫр іамҫоуҫ ауадухҫуа 10, 7 ажҫҫҫ. Заҫа уадух
67. ѣҫҫ амҫоузі аолҫр?

38. Оліа ілхтдоіт 5 шжуса, лайа—5. Іһабнда урѣ, зақа
68. шжусалагі?

2—2=	3—3=	5—4=	8—5=	8—7=	2—1=
3—2=	4—3=	6—4=	9—5=	9—7=	4—2=
4—2=	5—3=	7—4=	10—5=	10—7=	6—3=
5—2=	6—3=	8—4=	6—6=	8—8=	8—4=
6—2=	7—3=	9—4=	7—6=	9—8=	10—5=
7—2=	8—3=	10—4=	8—6=	10—8=	3—2=
8—2=	9—3=	5—5=	9—6=	9—9=	5—4=
9—2=	10—3=	6—5=	10—6=	10—9=	7—6=
10—2=	4—4=	7—5=	7—7=	10—10=	9—8=

8—3=	7—6=	6—4=	8—7=	5—4=	9—3=6,
6—4=	8—5=	9—7=	5—3=	10—9=	?—4=5,
10—5=	8—4=	9—9=	6—4=	10—8=	?—7=3,
9—3=	10—6=	8—3=	10—4=	10—1=	?—3=7,
10—6=	5—3=	9—4=	8—6=	10—5=	?—4=3,
7—4=	10—3=	9—5=	5—2=	10—1=9,	10—?=2,
5—2=	8—2=	9—6=	7—2=	10—?=2,	9—?=6,
10—9=	9—8=	7—7=	7—3=	9—?=5,	8—?=5,
7—2=	10—1=	10—2=	7—5=	?—5=5,	7—?=1,
6—3=	10—7=	8—6=	6—2=	8—?=4,	10—?=0.

39. Ацшма цһнс ілман аqvз шжуакуауа 7, ахуауа—3;
74. 8 лѣйт. Зақа qvз ізvнхазі лара?

40. Ацшма іман 10 yасак; 2 іѣйт, 3 ігула іізіт, обалі
77. аууїмауа ірѣйт. Зақа yаса ізvнхазі ацшма?

41. Абжv 6 шапак амоуц, абvз—8 шапак. Еһа шапv
78. змдүзеі, зақа рvлагі?

42. онvк 2 ценцүрк амон, ценцүр цvцхаза цшба-цшба
79. саркіа; 3 цѣуц. Зақа саркіа ебга рvмоузе ац ценцүркгі?

43. Аѣнѣзба кутцарѣа іхвлхт 7 кутаѣк, даѣа кутцарѣак
88. 5 кутаѣк рѣла еіцнѣ. Заѣа лѣгѣузі аѣнѣзба 10 кутаѣк
рѣнѣзба?

44. Аѣіраѣѣ іааргеіт 2 ѣвк, рѣапѣуа рѣаѣаразѣ; аѣі іман
10 ѣеімаак; аѣѣвк рѣапѣуа зегі іѣаѣеіт. Заѣа ѣеімаа ізѣн-
хазі аѣі?

8—2—4=	7+2—8=	3+7—5+4=	2= 9—7.
10—4—3=	9—4+2=	4+4+2—5=	7=10—?.
10—5—3=	5+4—7=	10—7+3+3=	3= 7—?.
7—4—2=	10—7+5=	9—6+5—4=	5= 8—?.
9—3—3=	3+5—4=	7+3—5+4=	2= 7—?.
8—2—2=	9—5+3=	6+4—5—5=	8=10—?.
8—4—3=	7+3—9=	7+1+2—4=	5= 9—?.
9—3—4=	9—7+3=	4+5+1—7=	8=10—?.
10—6—3=	3+6—4=	6+2+2—5=	2=10—?.
10—5—5=	8—5+7=	10—6+3—7=	5=10—?.

Азѣрѣарѣ—Умноженіе.

$$2 \times 2 = , \quad 2 \times 3 = , \quad 2 \times 4 = , \quad 2 \times 5 = , \quad 3 \times 3 = .$$

45. Аѣѣуардѣн іамоуп абарбалѣуа 4. Заѣа барбал рѣах-
95. харѣзе 2 ѣѣуардѣнѣ?

46. Ѣѣунаѣ ірѣіѣеіт ѣѣіѣѣк іѣзѣа ѣба-ѣба ѣа. Заѣа ѣа
97. рѣзаві аѣѣун іѣзѣа?

47. Анхаѣ ігоіт аѣалаѣ аѣ аѣа 3 уардѣнѣ рѣла; уар-
98. дѣнѣѣѣаза хѣа-хѣа ааѣа рнѣуп. Заѣа ааѣа ѣа іѣѣѣе ан-
хаѣ ѣеіѣѣѣ?

48. Аеѣа імоуп 2 хѣѣк, іаѣѣа хѣнѣ ѣанѣ ілѣмоуп. Заѣа
102. хѣѣ ілѣмоузі аеѣѣа?

49. Армѹз іѹуп 4 шѹук, а стол аѹнв—ѹнѹ еѹанв іѹуп.
103. Заѹа шѹу ѹзї а стол?
50. Аѹаѹ імоуп ахѹѹѹа іажу 2, аѹвѹѹа—ѹѹїнѹв еїа-
104. нв. Заѹа хѹв ѹвѹ імоузе аѹаѹ.
51. Аѹѹс ілѹман 3 кутѹк; убарѹ хѹа-хѹа кутаѹ рѹейт,
110. ѹѹнѹѹ ѹба-ѹба кутаѹ лѹїт. Заѹа кутаѹ нхазї іѹѹмѹа?
52. Арѹаѹ ѹаѹк іїейт хунѹ ѹба-ѹба ѹаад бѹїѹ, агї аѹаѹ
112. —ѹнѹв хуба-хуба бѹїѹ. Реїа ѹаад зѹуда?
53. Іуана дрѹѹуп 5 ѹѹук аѹѹа, Петр—хунѹ хѹа. Реїа
113. ѹв раѹа ірѹѹа, заѹа рѹлагі?
54. Нхаѹк іман 2 ѹасак, еїа іман хунѹв іейанв. Заѹа
116. ѹаса імоузі еїа?
55. Аѹѹма іааїгеїт аѹѹаї амѹш азв 2 ѹарѹнѹ ата, агї
117. амѹш азв—хунѹв іейанв, ахѹмш азв—ѹбасѹак, заѹа аѹѹа
іааїгаз аѹра. 7 ѹарѹнѹ ата іраху рѹв іѹахѹуп. Заѹа ѹар-
ѹн ата іѹѹейрѹзе аѹѹма?
56. Аѹкун іейт: дрѹѹаї хунѹ 2 ѹак сѹмазар, ѹбасѹан са-
120. ра ісѹмазаарѹн ѹа ѹак. Заѹа ѹа імазі аѹкун.
57. Арѹаѹ аѹаѹѹа ірейейт: „сара ісхѹѹт хѹѹѹазарак,
121. ѹбрї хунѹ хѹа аѹѹазар, іалѹѹоїт ѹнѹ хуба“. Заѹа іхѹѹзе
арѹаѹ?

2+2=	3+3=	2×3=	?	2=10,	6=2×3,
2×2=	3×2=	3×2=	?	3=9,	8=4×?
2+2+2=	3+3+2=	2×4=	?	2=8,	9=3+?
2×3=	3×3=	4×2=	?	1=7,	10=2×?
2+2+2+2=	4+4=	2×5=	3×?	=6,	8=2×?
2×4=	4×2=	5×2=	4×?	=8,	6=3×?
2+2+2+2+2=	5+5=	5×1=	3×?	=9,	4=2×?
2×5=	5×2=	1×4=	5×?	=10,	10=5×?

$2 \times 3 + 4 =$	$(10 - 5) \times 2 =$	$10 - (4 \times 2) =$	$(2 \times 2) + (3 \times 2) =$
$2 \times 5 - 6 =$	$(9 - 6) \times 3 =$	$3 + (2 \times 2) =$	$(4 \times 2) + (2 \times 1) =$
$3 \times 3 - 5 =$	$(7 - 5) \times 5 =$	$9 - (2 \times 3) =$	$(3 \times 3) - (4 \times 2) =$
$2 \times 2 + 6 =$	$(2 + 2) \times 2 =$	$2 + (2 \times 4) =$	$(5 \times 2) - (3 \times 3) =$
$4 \times 2 - 3 =$	$(4 + 1) \times 2 =$	$7 - (3 \times 2) =$	$(3 \times 3) - (2 \times 2) =$
$2 \times 4 - 5 =$	$(1 + 2) \times 3 =$	$9 - (2 \times 4) =$	$(2 \times 5) - (2 \times 2) =$
$5 \times 2 - 7 =$	$(10 - 6) \times 2 =$	$9 - (3 \times 3) =$	$(3 \times 3) - (2 \times 3) =$
$3 \times 2 + 3 =$	$(9 - 7) \times 4 =$	$10 - (5 \times 2) =$	$(5 \times 2) - (2 \times 5) =$

А ш а р а — Дѣленіе.

$2 : 2 =$	$8 : 2 =$	$9 : 3 =$	$3 : 3 =$	$7 : 7 =$
$4 : 2 =$	$8 : 4 =$	$9 : 9 =$	$4 : 4 =$	$8 : 8 =$
$6 : 2 =$	$10 : 2 =$	$1 : 1 =$	$5 : 5 =$	$9 : 9 =$
$6 : 3 =$	$10 : 5 =$	$2 : 2 =$	$6 : 6 =$	$10 : 10 =$

58. Арцаѳ іман 6 тетради; убри ішану ірізеіт хѳк ач-
123. кунца еідарану. Зақа тетради іеузі аш?

59. Ан ілазхун цшѳк лччкунца айакуа 8 еідарану ірзвл-
124. шарацу. Зақа ца іеурге аш?

60. Ацшма абнаѳв айкуа іцїзеіт 8, еніггуаз 4 уарднн-
125. ірвїуїцеіт еідарану. Зақа цв аїуїцазі ацшма уарднн?

61. Анхаѳ ігеіт аїалаї аї 9 ааїак айкуреі 3 уарднн-
126. рвла; еідарану ірвун ауардннгуа. Зақа ааїа аїузі уарднн?

62. Арцаѳ ірізеіт хѳк ацаѳаа їаад 10 бїїцк еідарану.
128. Зақа їаад бїїц іеузе дасву?

63. Абанчаѳв ігвлоуп аца цлакуа 6, аїа цлакуа—хвнїв
129. еїцнв. Зақа ца цла гвлоузі абанчаѳв?

64. Ацшма цїнвс ілвман 2 қвз арцвнн; аду іацеіт 10
131. кутаїк, ахчв—ѳнї еїцнв. Зақа кутаї ацазі ақвз арцвна
хчв?

65. Ачкун џа—цлак іеіхвіт 5 џак, агі атла—4 џак; урџ
132. айаџуа џџа іайіпеі іареі іеџршеіт еіџаранџ. Заџа-заџа џа
роузе ачкунџа?

66. Аџџма іааіхут амза џерсџаџуа 5, аџаџ џерсџаџуа 3.
133. Заџанџ дџазі убрі, зџнџ азџ 2 џерсџак іааіџџуазџгі?

67. Ваніа іман 6 џак, Петіа—џнџ еіџнџ; Оліа ілџман
фџнџ еіџнџ Ваніа іџџџс. Заџа џа рџмазі рџџџџгі?

68. Чџкунаџ іџчуан аџасаџуа, аеџуа, аџџуа; аџасаџуа 6
140. џан, аеџуа—џнџ еіџнџ, аџџуа—хџнџ еіџнџ аеџуа рџџџџс.
Заџа џазі зџнџа араџу?

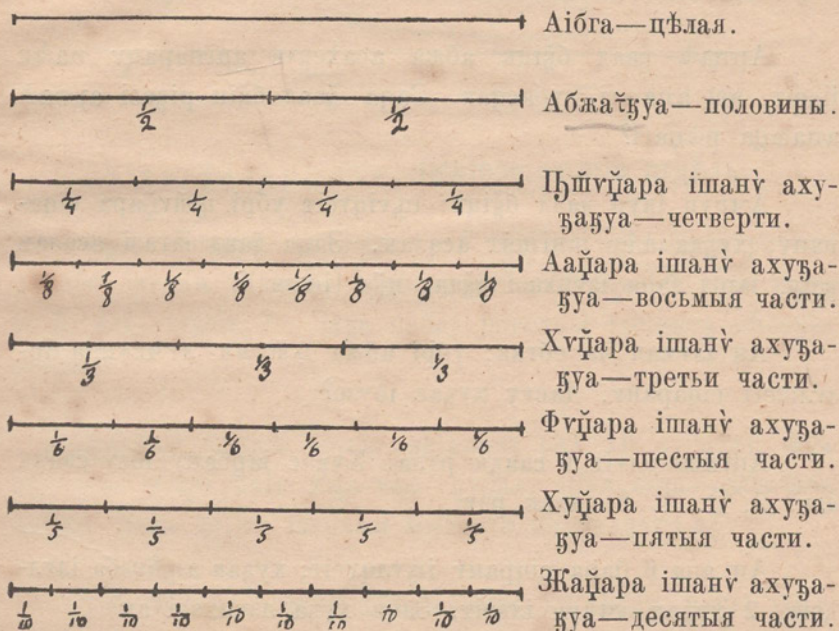
$3+3=$	$2+2+2+2=$	$3+3+3=$
$6:2=$	$8:4=$	$9:3=$
$6-3-3=$	$8-2-2-2-2=$	$9-3-3-3=$
$6:3=$	$8:2=$	$9:3=$
$2+2+2=$	$4+4=$	$5+5=$
$6:3=$	$8-4-4=$	$10:2=$
$6+2-2-2=$	$8:2=$	$10-5-5=$
$6:2=$	$8:4=$	$10:5=$

$6:2=$	$8:4=$	$3=6:?$	$5=? : 2,$
$8:2=$	$10:5=$	$2=8:?$	$3=? : 2,$
$6:3=$	$10:2=$	$5=10:?$	$2=? : 4,$
$9:3=$	$4:2=$	$4=8:?$	$3=? : 3.$

$6:3+8=$	$6:3-1=$	$10-(8:2)=$
$8:2+3=$	$6:2-2=$	$8-(10:2)=$
$10:2+4=$	$7:7-1=$	$9-(9:3)=$
$9:3+7=$	$4:2-1=$	$7-(6:3)=$
$4:2+5=$	$8:2-3=$	$5-(10:5)=$
$(1+9):2=$	$8:4-2=$	$3+(4:2)=$
$(4+6):5=$	$9:3-1=$	$6+(8:2)=$
$(5+3):2=$	$9:1-5=$	$7+(9:3)=$
$(4+4):4=$	$10:2-4=$	$2+(8:1)=$
$(5+4):3=$	$10:5-1=$	$1+(10:10)=$

$(6 : 3) + (4 \times 2)$	$(4 \times 2) + (6 : 3) =$
$(3 \times 3) - (10 : 5)$	$(10 : 5) - (4 : 2) =$
$(2 \times 4) + (6 : 3)$	$(8 : 2) + (6 : 2) =$
$(5 \times 2) + (9 : 3)$	$(7 \times 1) + (8 : 4) =$
$(10 : 5) + (2 \times 4)$	$(5 \times 2) - (10 : 2) =$

Асса—Дроби.

Азѣаара. Ишба науреі аѣа ебга абжа?

Аѣак. Аѣа ебга ѣѣара еідаранѣ еѣшанѣ хуѣак гаѣуп.

Ишба науреі аѣаад бѣіц ебгак аqnѣтѣ цѣшѣара ишанѣ хуѣак?

Ча ебгак аqnѣтѣ хѣѣара еіѣшанѣ хуѣак?

Ѣаад бѣіц ебгак аqnѣтѣ аайара еіѣшанѣ хуѣак?

Бу ебгак жаѣара ишанѣ хуѣак хѣайшас іамоузе?

Ишба лѣреі Ѣаад бѣіц ебгак цѣшѣара ишанѣ хуѣак?

Ішба һауреі җа ебгак аqnвѣ хvҗара ішанv ѿ хуҗак?
Ішба хтаҗу җу ебгак жаҗара ішанv хv хуҗак?

69. 141. Өҗа аҗаҗа карандашк арvхуан агуҗа еѿршеіт. Да-
сvу хуҗас еузе?

70. 142. Аҗа җла аҗаҗа аҗhвзба ілбеіт җак, убрі абжа лаҗа
ілҗеіт. Заҗа нлvҗзе лхазv?

71. 143. Арҗаѿ җаад бҗіцк абжа асаҗеҗуа аніҗарацv җаѿк
ііҗеіт, агі аҗаѿгі—убасҗак. Заҗа җаад бҗіц ріҗазі арҗаѿ
аҗаҗа рѿҗагі?

72. 146. Аҗкун ікvн җаад бҗіцк; іҗvіqвeіт убрі җhвҗара еіҗа-
ранv; хуҗак аѿv іаніҗеіт асалам. Заҗа җаад іаҗазі асалам
щqу, іаргі заҗа ізvнхазі аҗаад җҗа (іѿvmз)?

73. 148. Ан ілvман җа ебгак; убрі абжа җhвѿк лvҗкунҗа ір-
зvлшеіт еіҗаранv. Дасvу хуҗас іѿузе?

74. 152. Аҗvmза блvіт 6 сааҗк рvла. Хуҗас іарбану ібlv сааҗк
азv? 2, 3, 4, 5 сааҗк рзv?

75. 153. Ан аҗа 6 җара еіҗранv іҗvлqвeіт; хуҗак аҗhвзба ілvл-
җеіт, 2 хуҗак аҗкун ілҗеіт. Заҗа хуҗа лзvнхазі ан?

76. 156. Өҗа аҗкунҗа акvрпvҗ аhхуанv іршеіт 5 җара еіҗранv;
аҗv іфеіт 2 хуҗак, агі—3 хуҗак. Заҗа нхазі дvрѿаі?

77. 157. Җhвск ілvман җоҗк аш, еіҗранv іҗvлqвeіт 5 җара.
Хуҗа җvҗhаза іалҗт 2 харҗк. Хуҗас җоҗк аqnвѣ іаҗазі
харҗvк?

78. 161. Аҗкун ііҗеіт іѿзак 3 җакvі бжакvі, агі іѿза—җhвбеі
бжакvі, акvі бжакvі іара іхаҗа іфеіт, ібаан азv інхаз аҗа
абжа каіҗт. Заҗа җа імазі аҗкун?

І ж ђ і алкаау асса.

Напишите отмеченныя части:

Аіѣагуаларшаѣv—Повторительный отдѣлъ.

79. Ѣа аѣсаѣуа адѣанѣуа раѣ ѣеітс аѣаѣѣуа ргеіт;
167. рѣуаѣv ілѣман 7, агі—3 ѣаѣѣ рѣла еіѣанѣ. 7 змаз ілѣ-
іт 5, агі—ілѣеіт 7. Заѣа ѣаѣѣ рзѣнѣазі іѣеімѣуа аѣсаѣуа
рѣѣагі?

80. Аѣуѣал ѣаѣѣ іѣеіт адѣанѣуа раѣ 10 ѣуѣалѣ; Ѣа
169. аѣѣуаѣа іѣірѣуѣаіт ѣѣа-ѣѣа ѣуѣал, ѣаѣа Ѣа—ѣѣа-ѣѣа
ѣуѣал. Заѣа ѣуѣал ізѣнѣазі іѣеімѣуа аѣуѣалѣѣаѣѣ?

81. Ѣа аѣсаѣуа ѣѣанѣ аѣѣ іаѣрѣут 10 мѣаѣѣ; рѣуаѣ іаѣл-
174. ѣут 4 мѣаѣѣ рѣла еіѣанѣ. Заѣа-заѣа мѣаѣ аѣрѣуазі ѣасѣу?

82. Аѣѣѣѣѣба ілѣеіт ѣа ѣѣаѣ аѣѣаѣ 3 ѣѣаѣ, агі аѣѣаѣ—
176. ѣнѣ іеіѣанѣ; ілѣуѣѣаз аѣѣуа 3 ѣѣ лѣѣѣа ірзѣлѣеіт еіѣа-
ранѣ. Заѣа-заѣа рѣузі лѣѣѣа?

83. Аѣѣѣа аѣѣѣаѣі амѣ азѣ іааіѣеіт 6 ѣарѣѣнѣ аѣа, аѣ-
177. мѣѣраан—ѣнѣ еіѣѣнѣ, аѣмѣ рзѣ—ѣѣнѣ еіѣѣнѣ аѣѣѣаѣі амѣ
аѣѣѣс; аѣа іааіѣаз абѣа аѣѣѣа іѣеіт. Заѣа ѣарѣѣнѣ аѣа
ізѣнѣазі аѣѣѣа?

84. Арцаѡ ашколах іааігвеіт 10 карандашк; жаба рѡба
179. аѡха ігѡлаз армѡз іѡѡѡѡаз аѡѡѡа іріѡеіт; 10 хѡѡара
ішанѡ хѡѡак ірѡіѡеіт аѡѡѡа ашѡах ігѡлаз армѡз іѡѡѡа-
ѡаѡ. Заѡа карандаш ізѡнхазі арцаѡ?

А ѡѡаѡара жаба інарѡнѡ шѡѡ рѡѡѡа.

Счетъ отъ десяти до ста.

ѡеіза=11,

ѡаѡ=16,

ѡаѡа=12,

ѡіѡѡ=17,

ѡаха=13,

ѡаѡ=18,

ѡіѡѡ=14,

ѡеіѡ=19,

ѡѡѡ=15,

ѡаѡѡ=20,

ѡаѡеі аѡѡ=21 *),

ѡаѡеі ѡаба=30 **),

ѡаѡеі ѡба=22,

ѡаѡеі ѡеіза=31,

ѡаѡеі хѡѡа=23,

ѡаѡеі ѡаѡа=32,

ѡнѡаѡѡа=40 ***) ●),

ѡнѡаѡеі ѡаба=50 ***) ●●),

ѡнѡаѡеі аѡѡ=41,

ѡнѡаѡеі ѡеіза=51,

хѡнѡаѡѡа=60 ***) ●),

хѡнѡаѡеі ѡаба=70 ***) ●●),

хѡнѡаѡеі аѡѡ=61,

хѡнѡаѡеі ѡеіза=71,

ѡѡѡнѡаѡѡа=80 ***) ●),

ѡѡѡнѡаѡеі ѡаба=90 ***) ●●),

ѡѡѡнѡаѡеі аѡѡ=81,

ѡѡѡнѡаѡеі ѡеіза=91.

*) ѡаѡеі (20) остается безъ измѣненія, прибавляется только аѡѡ (1), ѡба (2), хѡѡа (3) и т. д.

По отношенію къ разумнымъ существамъ говорятъ аѡѡѡ.

**) Буквальный переводъ 20 и 10, 20 и 11, 20 и 12 и т. д.

ѡаѡеі (20) остается безъ измѣненія, прибавляется только ѡеіза (11), ѡаѡа (12) и т. д.

***) $\phi н \phi а ж а$ (40) = буквальный переводъ = два двадцать.

$\phi н \phi а ж е і ж а б а$ (50) = два двадцать и десять.

$х \upsilon н \phi а ж а$ (60) = три двадцать.

$х \upsilon н \phi а ж е і ж а б а$ (70) = три двадцать и десять.

$\psi \dot{\psi} \upsilon н \phi а ж а$ (80) = четыре двадцать.

$\psi \dot{\psi} \upsilon н \phi а ж е і ж а б а$ (90) = четыре двадцать и десять.

●) $\phi н \phi а ж е і$ (40), $х \upsilon н \phi а ж е і$ (60) и $\psi \dot{\psi} \upsilon н \phi а ж е і$ (80) остаются безъ измѣненія, прибавляются только $а к \upsilon$ (1), $\phi б а$ (2), $х \psi а$ (3) и т. д.

●●) $\phi н \phi а ж е і ж а б а$ (50), $х \upsilon н \phi а ж е і ж а б а$ (70) и $\psi \dot{\psi} \upsilon н \phi а ж е і ж а б а$ (90) вмѣсто $жаба$ при дальнѣйшемъ счетѣ прибавляются только $же і за$ (11), $жа \phi а$ (12) и т. д.

 $жаба$ —10.

 $\phi а ж а$ —20,

 $\phi а ж е і ж а б а$ —30,

 $\phi н \phi а ж а$ —40,

 $\phi н \phi а ж е і ж а б а$ —50,

 $х \upsilon н \phi а ж а$ —60,

 $х \upsilon н \phi а ж е і ж а б а$ —70,

 $\psi \dot{\psi} \upsilon н \phi а ж а$ —80,

 $\psi \dot{\psi} \upsilon н \phi а ж е і ж а б а$ —90,

шкв—
100.

жабак	мамзар	10	кака,
ѳ-жабак	мамзар	20	кака,
хv-жабак	мамзар	30	кака,
ц̣шv-жабак	мамзар	40	кака,
хy-жабак	мамзар	50	кака,
фv-жабак	мамзар	60	кака,
б̣жv-жабак	мамзар	70	кака,
аа-жабак	мамзар	80	кака,
жv-жабак	мамзар	90	кака,
жа-жаба	мамзар	100	кака.

А ѳ а л а а ц̣ х а з а р а - з v — Для устнаго счисленія.

85. Іц̣ц̣х̣а̣з̣а жаба інаркнv, жаба-жаба нацц̣уа шкв ахvц̣-
49. х̣азар ш̣оуанза.

86. Іц̣ц̣х̣а̣з̣а жаба інаркнv, ѳаж̣а-ѳаж̣а нацц̣уа ц̣шvнѳа-
жеі жаба ахvц̣х̣азар ш̣оуанза.

87. Іц̣ц̣х̣а̣з̣а шкv інаркнv, жаба-жаба ацvх̣уа, жаба ахvц̣-
50. х̣азар ш̣оуанза.

88. Іц̣ц̣х̣а̣з̣а шкv інаркнv, ѳаж̣а-ѳаж̣а ацvх̣уа, нyл ш̣оу-
анза.

89. Іц̣ц̣х̣а̣з̣а шкv інаркнv ѳаж̣еі жаба-ѳаж̣еі жаба ацv-
х̣уа, жаба ахvц̣х̣азар ш̣оуанза.

А н а с а б̣ѣ̣уа жаба-жабала шкv р̣н̣н̣за.

Задачи на десятки въ предѣлѣ ста.

90. Ац̣ш̣ма ц̣н̣с іл̣еіт 4 жабак акутаѣ. Зага х̣аѣ л̣еізе?
180.

91.
181. Цһнвск іалхут 5 жабаак анаша. Зақа ха қалози?
92.
182. Ыоңк ізоуп 3 жабаак агур, агі—5 жабаак, дача Ыоңк
—2 жабаак. Зақа гур рзоузе ахҫоңкї?
93.
183. Алһнвс хуһахуџо каткурк ілзған ҫа 20, агі акаткур
—30. Зақа ҫа жабаак лүмоузі алһнвс хуһахуџо?
94.
184. Куалацк іған 80 хзв; арцаџ зһв ачкунца ішанв ірви-
ҫейт 3 жабаак, айҫах—2 жабаак. Зақа хзв нхазі ақуалац
аџв?
95.
185. Алһнвс каткурк ізалҫейт 4 жабаак ақутаџ, агі—5 жа-
баак; 80 кутаџ лҫейт. Зақа кутаџ лзвнхазі алһнвс іҫеймкыа?
96.
188. Арцаџ іааіхут 2 куалацк ацур хзв, рџобагі шкв аб-
жа—шквбажа рған; ацаџа аіһабаца ішанв іріҫейт хзв
20, агубжанвҫыа—30, аіцвбаца—жабаак. Зақа хзв лзвнхазі
арцаџ аџкуалацк рџв?
97.
192. Ажі іман 9 аіха лабvk; акака ірүлцүоит 10-10 ҫей-
маа; абрі аіхала ажі 5 ҫвк раҫхаџ шапсуа ічаҫейт, ҫейтвс
дрџаї іқаіҫейт 30 ҫеймаа. Зақа ҫеймаа ізалхрзе ажі іаан-
хаз аіха?
98.
194. Ашкола ак класк аqv іған 20 ацаџа, аџ-класк
аqv џүнџ еіһанв, ахҫа аqv ҫһнџ еіцүн аџба рцквс.
Зақаџ ацаџа қадаз ашколаqv?
99.
197. џҫа аһсазуа іаархут 100 напак; аҫк іаалхут џажа
рүла еіһанв агі лцкіс. Зақа-зақа наша аархуазі дасу?
100.
199. 3 уардвнк рүла іаарҫейт 100 ҫук; уардвнк 10 ҫук
анаҫурх, рүх уардвнкгі ірүбуз еіқарахейт. Зақа-зақа ҫу
аарҫазе ауардвнҫуа?

А ɸараɸуа—Деньги.

Абѡаѳу ɸараɸуа: копек, 2 копек, 3 копек, ɸу-
руйк.

Аразнѳ ɸараɸуа: ɸуруйк, 2 ɸуруйк, 3 ɸуруйк,
абазк, 5 ɸуруйк, манаɸбжак, манаɸк (100 копек).

Ахѳу ɸараɸуа: 15 манаɸ? 10 манаɸк, 7 манаɸеві
бжакві, 5 манаɸк.

Аѳаад ɸараɸуа: манаɸк, 3 манаɸк, 5 манаɸк, 10
манаɸк, 25 манаɸ, 50 манаɸ, 100 манаɸк.

101.
207. Аб ізаіхут іɸа 3 шууѳ абазк-абазк ѳа, 2 карандашк—
2 ɸуруйк ѳа. Заɸа хнірѳурузе аɸуѳар манаɸкахѳ?

102.
209. Анхаѳ манаɸк іман; абрі аɸарала іхуһаіт адѳан аɸнѳ
3 маганак 6-6 ɸуруйѳа, іданхаз аɸарала іхуһаіт ічкунца
рзѳ 5 чарѳнѳк. Заɸа ѳа іхуһазе чарѳнѳк?

103.
210. Аѳшма чѳк іѳеіт 30 манаɸѳа, 2 жѳк—20-20 манаɸѳа,
ѳуск—10 манаɸѳа. Абрі аɸарала убрі іхуһаіт 2 цѳ рѳху
еіɸаранѳ. Ізѳѳсузі цѳкѳ?

104.
213. Аба ахаѳсхуаз аɸуѳар ісѳзхнірѳвіт аɸара: ѡба-ѡба
копек іѳоз—5, ѡба-ѡба ɸуруй іѳоз—4, ɸуруйѳк іѳоз—2.
Аɸуѳар сѳіѳан, абрі аɸара адѳнхурас ісѳіѳеіт абазɸуа.
Заɸа абаз сѳіѳазе аɸуѳар?

105.
214. Ашѳѳуеі аїрѳ арцагаɸуеі раахуара азѳ ачѳкун іѳуіт
іаб іѳнѳѳ копек-копек іѳоз 20, ɸуруйѳк-ɸуруйѳк іѳоз 2,
абазк-абазк іѳоз 2, іданхаз ѡба-ѡба ɸуруй іѳоз акун.
Заɸа іѳузі ачѳкун ѡба-ѡба ɸуруй іѳоз, іаб манаɸк аɸара
іѳазар?

106.
216. Цлакѳ іамѳрхвіт 40 цѳа, агі—20 цѳала еіѳанѳ. Урѳ
аѳѳаɸуа зегі рѳеіт 10 цѳа цѳѳаза копекѳа. Заɸа ɸара
аѳнѳрхзе аѳѳа?

107. Абаһча қатаѳ җа тлак іевіхеіт 6 жабақ аҗа, аҗи—
 217. 20 җа рҗла еітнн. Урҗ аҗаҗуа абаһча қатаѳ еілеіңсан
 іҗеіт 50 җа цҗҗаза манаҗк-манаҗкба. Зақа манаҗ іоузе
 абаһча қатаѳ аҗаҗуа зегі рзв?

108. Амагу қатаѳ ірҗеіт іҗабаазн абазк іцоз җҗбеі ѳ
 223. қурҗнк іцоз акві. Арҗ аҗараҗуа 3 җара ішанн хуҗак
 амагу злврхуа аматаху азн ірҗеіт; аҗара іаанхаз абжа
 ііҗеіт ахуһахуѳ ачазн. Зақа копей ізвнхазі амагу қатаѳ?

10+10=	50+20=	30+40=	10-10=	60-20=
20+10=	60+20=	40+40=	20-10=	70-20=
30+10=	70+20=	50+40=	30-10=	80-20=
40+10=	80+20=	60+40=	40-10=	90-20=
50+10=	90+10=	10+50=	50-10=	100-20=
60+10=	10+20=	20+50=	60-10=	30-30=
70+10=	30+30=	30+50=	70-10=	40-30=
80+10=	40+30=	40+50=	80-10=	50-30=
90+10=	50+30=	50+50=	90-10=	60-30=
10+10=	60+30=	10+90=	100-10=	70-30=
20+20=	70+30=	20+80=	20-20=	80-30=
30+20=	10+30=	30+70=	30-20=	90-30=
40+20=	10+40=	40+60=	40-20=	100-30=
50+50=	20+40=	10+60=	50-20=	100-10=
60+40=	70+30=	20+70=	30-30=	50-50=
30+70=	40+60=	30+60=	40-40=	60-60=

40-40=	60-50=	60-60=	100-70=
50-40=	70-50=	70-60=	80-80=
60-40=	80-50=	80-60=	90-80=
70-40=	90-50=	90-60=	100-80=
80-40=	100-50=	100-60=	100-30=
90-40=	100-100=	70-70=	100-20=
100-40=	80-40=	80-70=	100-10=
50-50=	100-50=	90-70=	100-70=

$2 \times 10 =$	$4 \times 10 =$	$20 : 2 =$	$40 : 4 =$	$20 : 10 =$	$40 : 10 =$
$2 \times 20 =$	$4 \times 20 =$	$40 : 2 =$	$80 : 4 =$	$40 : 20 =$	$80 : 20 =$
$2 \times 30 =$	$5 \times 10 =$	$60 : 2 =$	$50 : 5 =$	$60 : 30 =$	$50 : 10 =$
$2 \times 40 =$	$5 \times 20 =$	$80 : 2 =$	$100 : 5 =$	$80 : 40 =$	$100 : 20 =$
$2 \times 50 =$	$6 \times 10 =$	$100 : 2 =$	$60 : 6 =$	$100 : 50 =$	$60 : 10 =$
$3 \times 10 =$	$7 \times 10 =$	$30 : 3 =$	$70 : 7 =$	$30 : 10 =$	$70 : 10 =$
$3 \times 20 =$	$8 \times 10 =$	$60 : 3 =$	$80 : 8 =$	$60 : 20 =$	$80 : 10 =$
$3 \times 30 =$	$9 \times 10 =$	$90 : 3 =$	$90 : 9 =$	$90 : 30 =$	$90 : 10 =$

$50 + 30 - 40 + 60 =$	$(10 \times 7) - (80 : 4) + (40 : 4) =$
$40 + 60 - 80 + 30 =$	$(30 \times 3) - (20 \times 3) + (30 : 3) =$
$100 - 70 + 40 - 50 =$	$(40 \times 2) - (60 : 3) + (20 \times 2) =$
$90 + 10 - 50 + 40 =$	$(70 : 10) + (60 : 20) - (100 : 5) =$
$40 + 40 + 20 - 50 =$	$(30 : 10) + (60 : 20) + (90 : 30) =$
$100 - 30 - 30 + 50 =$	$(20 \times 5) - (20 \times 2) - (20 \times 3) =$
$70 - 20 + 30 - 60 =$	$(10 \times 2) + (20 \times 3) + (80 : 4) =$
$30 + 30 + 30 - 70 =$	$(100 : 2) + (80 : 2) + (70 : 7) =$

Аһсабѣѣуа шквр рѣнѣза.

Задачи въ предѣлѣ первой сотни.

109. Зада қалуазі: 3 жабақві 5 қаккві?—жабақві 8
51. қаккві?—5 жабақві 6 қаккві?—6 жабақві 9 қаккві?—7
жабақві 7 қаккві?—8 жабақві 4 қаккві?—9 жабақві ақві?
—жабақві 9 қаккві?—2 жабақві 10 қаккві?

110. Зада қалуазі: 10-еі 5-еі?—20-еі 5-еі?—30-еі 3-еі?
52. —40-еі 9-еі?—50-еі 7-еі?—60-еі 8-еі?—70-еі 1-еі?—80-еі
2-еі?—90-еі 9-еі?—40-еі 4-еі?—90-еі 1-еі?—80-еі 8-еі?
70-еі 0-еі?—60-еі 6-еі?—20-еі 2-еі?—50-еі 5-еі?—10-еі
1-еі?—80-еі 9-еі?—90-еі 10-еі?

111. Зада қалуазі: 6 жабақві 10-еі?—2 жабақві 30-еі?
53. —5 жабақві 40-еі?—4 жабақві 40-еі?—8 жабақві 10-еі?
—жабақві 90-еі?—30-еі 4 жабақві?—50-еі 5 жабақві?

60-еі 4 жабакуі?—10-еі 9 жабакуі?—70-еі 2 жабакуі?—
20-еі 3 жабакуі?

112. Зага қалуазі: 2 жабак 5 кака згүү?—3 жабак 5
54. кака згүү?—4 жабак 5 кака згүү?—5 жабак 10 згүү?—
30 5 кака згүү?—6 жабак 20 згүү?—20 5 згүү?—10 5
згүү?—80 20 згүү?—60 3 жабак згүү?—50 2 жабак згүү?
—70 5 згүү?—75 5 згүү?—35 5 згүү?—25 5 згүү?

113. Іжѳ: акү, ѳба, хѳа, ѳѳба, хуба, фба, бѳба, ааба,
жба, жаба, жеіза, жаѳа, жаха, жіѳѳ, жвху, жаф, жібѳ,
жаа, зеіж, ѳажа, ѳажеі акү, ѳажеі ѳба, ѳажеі хѳа,
ѳажеі ѳѳба, ѳажеі хуба, ѳажеі фба, ѳажеі бѳба, ѳажеі
ааба, ѳажеі жба, ѳажеі жаба, ѳажеі жеіза, ѳажеі жа-
ѳа, ѳажеі жаха, ѳажеі жіѳѳ, ѳажеі жвху, ѳажеі жаф,
ѳажеі жібѳ, ѳажеі ааба, ѳажеі зеіж, ѳнѳажа, ѳнѳа-
жеі акү, ѳнѳажеі ѳба, ѳнѳажеі хѳа, ѳнѳажеі ѳѳба,
ѳнѳажеі хуба, ѳнѳажеі фба, ѳнѳажеі бѳба, ѳнѳажеі
ааба, ѳнѳажеі жба, ѳнѳажеі жаба, ѳнѳажеі жеіза,
ѳнѳажеі жаѳа, ѳнѳажеі жаха, ѳнѳажеі жіѳѳ, ѳнѳажеі
жвху, ѳнѳажеі жаф, ѳнѳажеі жібѳ, ѳнѳажеі жаа, ѳнѳа-
жеі зеіж, хүнѳажа, хүнѳажеі акү, хүнѳажеі ѳба, хүн-
ѳажеі хѳа, хүнѳажеі ѳѳба, хүнѳажеі хуба, хүнѳажеі
фба, хүнѳажеі бѳба, хүнѳажеі ааба, хүнѳажеі жба, хүн-
ѳажеі жаба, хүнѳажеі жеіза, хүнѳажеі жаѳа, хүнѳа-
жеі жаха, хүнѳажеі жіѳѳ, хүнѳажеі жвху, хүнѳажеі жаф,
хүнѳажеі жібѳ, хүнѳажеі жаа, хүнѳажеі зеіж, ѳѳвн-
ѳажа, ѳѳвнѳажеі акү, ѳѳвнѳажеі ѳба, ѳѳвнѳажеі хѳа,
ѳѳвнѳажеі ѳѳба, ѳѳвнѳажеі хуба, ѳѳвнѳажеі фба,
ѳѳвнѳажеі бѳба, ѳѳвнѳажеі ааба, ѳѳвнѳажеі жба,
ѳѳвнѳажеі жаба, ѳѳвнѳажеі жеіза, ѳѳвнѳажеі жа-
ѳа, ѳѳвнѳажеі жаха, ѳѳвнѳажеі жіѳѳ, ѳѳвнѳажеі жв-
ху, ѳѳвнѳажеі жаф, ѳѳвнѳажеі жібѳ, ѳѳвнѳажеі жаа,
ѳѳвнѳажеі зеіж, шкү.

117. Аџһүс һџанк аqnv іаалхут 3 мел җvтк җба-җба ка-
238. пекһа, агазтv qурvшк аху. Заqa pvxжvнлцазе іаалvхуабуаз?

118. Аџшма џһүс ессvмша іvнлхуот маџараџк аџrvнш. 2
229. Заqa нvлхзе мчvбжvнkvі 5 мші?

119. Нхаџ џһүск ілџейт 9 qvзkvі 4 буачакvі, лара дрџай
234. ілзvнхейт 4 qvзkvі 9 буачакvі. Заqa qvзvі заqa буачей ілу-
мазvшџ анхаџ џһүс?

120. Ајv шvбжхазv іџейт: анашазv 2 копек, аџсvз азv-qv-
235. рvшкала ейанv, ачазv—2 копекvла ейанv анаша тџvс.
Заqa іџейзе убрі шvбжхiazv?

121. Ёһvзбак ілvман џшvҗба гур зак, ашпа—3 гуркала
236. ейтvн. Заqa гур лvмазе аџһvзба?

122. Ёааџак рqnв ауаа назабуа хуџк іqан, ахучбуа—џшџvк
240. рvла ейанv. Заqaџ іqада абрі аџааџа рqnв?

123. Нхаџк іџейт 2 аайак ахуз, аайак 4 манаџкһа, даҗа 2
241. аайак—3 манаџкһа акv. Заqa манаџ іоузі анхаџ ахуз азv?

124. Чкунак 2 копек іман, іан ілџейт 3 копек, іабгі ііџейт
242. іан лvџевс хvнтv ейанv. Заqa копек імоузі уажv ачкун?

125. џҗа ачкунца рvҗасаџуа ірхчон; ајv 9 yасак іман, агі
243. 6 yасак рvла дейтvн. Заqa yаса рvмазvшџ ачкунца рџҗагі?

126. Аейша іаихут 2 карандашк хџа-хџа копейһа, дрџай
249. ізvнхейт 2 копек; іаһша іаалхут 2 каламк җба-җба копейһа,
дрџай ілзvнхейт лара 4 копек. Заqa џара рvмазvшџ рџҗа-
тv—аейей аейшей?

127. Алә аџхәт ашапбуа ірvмон џшба-џшба шапкис, аш-
251. џахтџуа—хуба-хуба. Заqa шапкис амоузі ала?

128. Цѣнскъ доѣѣ ашъ цѣлѣитъ 3 цѣра, хуѣакъ 2 арѣнакъ
252. іѣанъ, дара ахуѣаѣуа аѣѣаѣі нрѣлакнѣ хѣа-хѣа рѣла еіѣанъ
акъ аѣкнѣ акъ. Заѣа арѣвнъ ашъ іѣазе аѣоуѣ шеіѣакнѣ?

129. 6 шѣуса райѣаѣ аеіѣа іѣхнѣуанъ 8 шѣуса. Заѣа лхнѣ
254. цѣазі уаѣкнѣ іаѣіѣа, лаіѣа іѣкнѣ 4 шѣуса рѣла лара деіѣа-
бѣзаръ?

130. 8 шѣуса райѣаѣ аеіѣа іѣхнѣуанъ 8 шѣуса. Заѣа лхнѣ
255. цѣазі уаѣкнѣ іаѣіѣа, лаіѣа іѣкнѣ 4 шѣуса рѣла лара деіѣа-
бѣзаръ?

131. Арѣаѣ аѣу еніѣеіѣ 3 хнѣѣаѣаракъ: акнѣ 8 ѣанъ, агі 3
256. рѣла еіѣнѣ, ахѣа 2 рѣла еіѣанъ аѣѣа аѣкнѣ. Заѣа ѣалѣуазі
ахъ хнѣѣаѣаракгі еіѣѣазаръ?

12+6=	8+7+5=	7+5+8=	1+5+6+5=
12+7=	4+9+7=	7+8+5=	2+3+4+9=
12+8=	6+8+6=	8+7+5=	3+5+3+8=
13+3=	4+4+4=	5+7+8=	5+8+2+4=
14+3=	5+5+5=	5+8+7=	4+1+7+3=
15+3=	6+6+6=	8+5+7=	3+8+7+1=
16+3=	7+7+6=	7+5+8=	4+3+9+3=
17+3=	7+9+4=	5+7+8=	4+6+1+4=
14+4=	4+7+9=	7+8+5=	2+4+9+3=
14+5=	8+8+4=	5+8+7=	3+6+8+1=
14+6=	9+9+2=	8+7+5=	2+6+9+2=

9+1+3+4=	9+4+3+2=
7+2+9+2=	9+6+2+3=
2+5+7+6=	2+7+9+2=
2+2+8+7=	1+8+6+2=
4+9+2+3=	2+4+9+3=
3+5+8+3=	3+5+7+2=

А ц у х р а — В ы ч и т а н і е .

11—2=	11—5=	15—6=	11—8=	11—9=
12—2=	12—5=	16—6=	12—8=	12—9=
11—3=	13—5=	11—7=	13—8=	13—9=
12—3=	14—5=	12—7=	14—8=	14—9=
13—3=	15—5=	13—7=	15—8=	15—9=
11—4=	11—6=	14—7=	16—8=	16—9=
12—4=	12—6=	15—7=	17—8=	17—9=
13—4=	13—6=	16—7=	18—8=	18—9=
14—4=	14—6=	17—7=	18—6=	19—9=

132. Ачкун ізѣабак іѣеіцеіт 3 һак, агі іѣаба хунѣ еіһанв;
269. 7 һак іалхунв іфріт. Зага һа ізунхазі ачкун?

133. Чунак іман 2 копек іцоз 4, 3 копек іцозі 1; урѣ
260. аѣаразуа рѣла іаіхоіт 3 карандашк хѣа-хѣа копеіһа, іаан-
хаз іалааіхуеіт аѣаад, 2 бѣіцк цѣѣаза копекһа. Зага ѣаад
бѣіц аіхуазі ачкун?

134. Чунак іман 16 копек; 4 каламк еіѣшувз анааіхуа,
268. ізунхеіт 3 копек іцоз акві, қурүшк іцоз акві. Зага ір-
ѣсазі каламк?

135. Нхаѣк іман 16 манаѣ; 2 уасак зүху еіѣшүзі ааѣак
269. ача еіѣуаѣеі 4 манаѣһа інааіхуа, убасқан ізунхеіт 6 ма-
наѣк. Зага ахѣніцазі анхаѣ уасак?

136. Чунак іман 19 копек, хѣа-хѣа копеі іцоз хѣа қан,
274. агірѣ іаанхаз қурүшк-қурүшк іцоз рақун. Зага ѣара чаѣа
імазі ачкун?

137. Һүк аѣв іһуан аѣзуа 8, аѣзуа—2 рѣла еіцнв аѣзуа
275. рѣѣвс, ауасаѣуа 3 рѣла еіцнв аѣзуа рѣѣвс, іаанхаз һуа-
зуан. Зага һа қазі адаѣв?

138. Ацшма цхус ілман 2 жабак акутаї; убрі іалухн
279. хѡк ахсауа ірвлзеіт: аїу 11 кутаї, агірѣ, 11 зоуз дрл-
тану, 5 ргла еіцнї аїк лцкїс аїк. Зага кутаї лзїмѣїкуа
ілнхазі ацшма цхус?
139. Чунак ха 20 іззан іѡѡабак; арахгі агірахгі еіқарану
280. іѣухнї еніфа, убасқан ілзїнхеіт: ізѡабак аїв 8, агірах—6
нак. Зага-зага ха рѣазі аѡѡабакгі ацїа?
140. Ацшма цхус ілман қвзїв кутїв 20; 8 қвзкї акутїуа
281. ѡнї еіцнї іанвлѣї, убасқан ілзїнхеіт ақвзїуаїв акутїуагі
еіқарану. Зага қвзі куті лмазі ацшма цхус хаз-хаз?
141. Ачкун ѡа цлак іїїхнїт хннїв цїї ѡак, агі ацла-ѡннї
цїїба; урѣ аїаїуа цїїѡк іѡзїїї ереї еѡршеіт еіқарану.
Зага-зага ѡа іоузе дасу?

